

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

เรื่อง แนวทางการพยาบาลผู้ป่วยความดันโลหิตสูง (clinical nursing practice guideline)	ทบทวนโดย : ..... (นางสาวทองม้น เนียมหอม) ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
จัดทำโดย : ทีมดูแลผู้ป่วย/กลุ่มการพยาบาล อนุมัติโดย : ..... (นางสาวสุวิทย์ พลเทพ) ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	อนุมัติโดย : ..... นายไชยวัฒน์ เพชรพรรณงาม) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลท่ากระดาน รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ่อพลอย
ที่มาของเอกสาร ☐ ความเสี่ยงสูง (High Risk) ☐ ค่าใช้จ่ายสูง (High Cost) ☐ ปริมาณสูง (High Volume) ☐ กำหนดเป็นโรคฉุกเฉิน	
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง OPD ER IPD	

๑.นโยบาย/วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการประเมิน การคัดกรองอาการอย่างถูกต้องและรวดเร็ว
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะความดันโลหิตสูง
๓. เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย และไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากภาวะความดันโลหิตสูง
๔. เพื่อให้ผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูงความดันตัวบน (SBP) ≥ 180 mmHg และ/หรือความดันตัวล่าง (DBP) ≥ 110 mmHg ที่มาโรงพยาบาลได้รับการขึ้นทะเบียนในวันนั้น (One - stop service) และได้รับการวินิจฉัยอย่างสม่ำเสมอ
๕. เพื่อให้ผู้ป่วยที่มีความดันขณะพัก(ความดันโลหิตตัวบน (SBP) ระหว่าง 140 - 159 mmHg และ/หรือความดันตัวล่างความดัน(DBP) ระหว่าง 90 - 109 mmHg) และไม่มีสาเหตุที่ทำให้ความดันโลหิตสูงชัดเจนได้รับการสอบถามประวัติว่าเป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานหรือเป็นผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด CVD risk $>10\%$ ได้รับการติดตามวินิจัย
๖. เพื่อให้ผู้ที่สงสัยป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง ได้รับการวินิจัยและติดตาม วินิจฉัยขึ้นทะเบียนและได้รับการรักษาที่เหมาะสม
๗. เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจและโรคหลอดเลือดสมองและภาวะแทรกซ้อนอื่นๆในผู้ป่วย

เป้าหมาย

๑. ผู้ป่วยได้รับการดูแลตามแนวทาง CNPG
๒. ผู้ป่วยได้รับการดูแล/ป้องกันไม่ให้เกิดภาวะSevere Hypertension
๓. ผู้ป่วยไม่กลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาลด้วยภาวะHypertension
๔. ผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูงความดันตัวบน (SBP) ≥ 180 mmHg และ/หรือความดันตัวล่าง (DBP) ≥ 110 mmHg)
๕. ผู้ป่วยที่มีความดันขณะพัก(ความดันโลหิตตัวบน (SBP) ระหว่าง 140 - 159 mmHg และ/หรือความดันตัวล่างความดัน(DBP) ระหว่าง 90 - 109 mmHg)

ขอบเขต

๑. รพสต
๒. รพช. (ER/OPD/WARD)

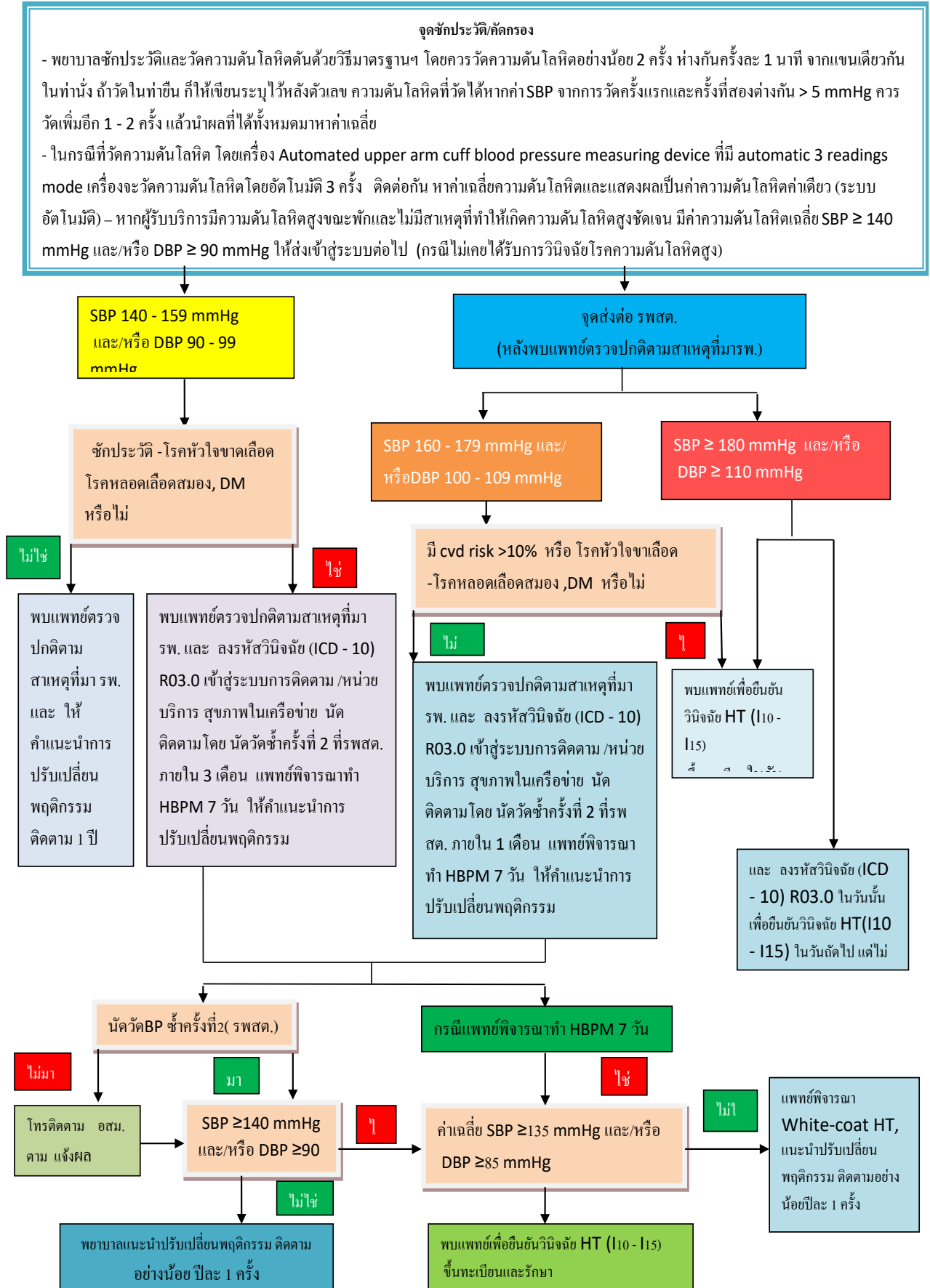
โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561

แก้ไขครั้งที่ 1

วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

๒.ลำดับปฏิบัติ แผนภูมิแนวทางการจัดการเมื่อพบผู้ป่วยมีความดันโลหิตสูงในโรงพยาบาล

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

เกณฑ์การส่งต่อห้องฉุกเฉิน

ESBI๑ เกณฑ์ส่งต่อแผนกฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือทันที

๑. การหายใจล้มเหลว ($RR < 10$ หรือ $RR > 40$ ครั้ง/นาที)
๒. หายใจในเฮือก (gaspings)
๓. ภาวะพร่องออกซิเจน $SpO_2 < 90\% RA$
๔. ชีพจรเต้นเร็วหรือช้าผิดปกติ ($HR < 60$ หรือ > 130 ครั้ง/นาที)
๕. $BP < 90/60$ หรือ $MAP < 65$ mmHg
๖. ภาวะช็อก ($SBP < 90$ mmHg หรือ ลดลงมากกว่า ๒๕% ของ baseline เดิมในผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ร่วมกับมีภาวะ hypoperfusion ปลายมือปลายเท้าเย็น เหงื่อออก กระสับกระส่าย).

ESI๒ ส่ง ER เพื่อเข้าช่วยเหลือ ระยะเวลา รอคอย ๑๐ นาที

๑. Stroke fast tract (แขนขาอ่อนแรงฉับพลัน มุมปากตก พูดไม่ชัด) แต่ถ้าอาการเป็นมากกว่า ๒๔ ชม.
ให้ส่งตรวจ OPD
๒. กลุ่มอาการโรคหลอดเลือดหัวใจ (ACS) เช่น มีอาการเจ็บหน้าอก เหงื่อออกตัวเย็น หน้ามืด
๓. ผู้ป่วยที่เสี่ยงต่อภาวะช็อก ($BP > 90/60$ mmHg หรือ $MAP > 65$ mmHg) แต่ตรวจพบว่ามี poor tissue perfusion เช่น เหงื่อออกตัวเย็น capillary refill > 2 sec ,ภาวะพร่องออกซิเจน $SpO_2 < 95\% RA$

ESI ๓ ส่ง ER (ภาวะเจ็บป่วยเร่งด่วนที่ อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต และอวัยวะหากช่วยเหลือล่าช้า)

ระยะเวลารอคอย ๓๐ นาที

- ๑..HT crisis ($SBP > 180$ and / or $DBP > 110$ mmHg) โดยมีหรือไม่มี อาการก็ได้
- ๒.-ภาวะพร่องออกซิเจนที่ $SpO_2 < 95\%$

๓.เอกสารอ้างอิง

๑. ศิริินทรา ไชยมีขนิม. (๒๕๖๗). การส่งเสริมการรับรู้การเตือนและพฤติกรรมสุขภาพเพื่อป้องกันโรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยที่มีภาวะความดันโลหิตสูงแบบเร่งด่วนในบริบทของโรงพยาบาลชุมชน. วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน. [ThaiJo](#)
๒. นลัท พรชัยวรรณชาติ และวรายศ ดาราสว่าง. (๒๕๖๗). ผลการลดความดันโลหิตในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ได้รับการดูแลจากสถานี่สุขภาพชุมชน ตำบลหนองตาด อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารการแพทย์โรงพยาบาลศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์. [Thai Journal Online](#)
๓. ภัทระ ศุภโชติชัย. (๒๕๖๗). ผลของรูปแบบการดูแลผู้ป่วยเบาหวานและผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เครือข่ายบริการโรงพยาบาลนครชัยศรี. วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน. [ThaiJo+๑Thai Journal Online+๑](#)
๔. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๖๖). แนวทางการจัดการเมื่อพบผู้รับบริการมีความดันโลหิตสูงในโรงพยาบาล (ฉบับปรับปรุง มีนาคม ๒๕๖๖). [DMSIC](#)
๕. แนวทางการรักษาโรคความดันโลหิตสูง ในเวชปฏิบัติทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยสมาคมความดันโลหิตสูงแห่งประเทศไทย

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

๔.ภาคผนวก

นิยามของความดันโลหิตสูง

ความดันโลหิตสูง หมายถึง ภาวะที่ระดับความดันโลหิตซิสโตลิกมีค่าตั้งแต่ ๑๔๐ มม.ปรอทขึ้นไป และ/หรือ ความดันโลหิตไดแอสโตลิกมีค่าตั้งแต่ ๙๐ มม.ปรอทขึ้นไป โดยอ้างอิงจากผลการ วัดความดันโลหิตที่สถานพยาบาลมากกว่า ๑ ครั้ง

แนวทางปฏิบัติของสมาคมความดันโลหิตสูงแห่งประเทศไทยฉบับใหม่ เปลี่ยนระดับการจำแนก ความรุนแรงของความดันโลหิตในระดับ ๑๓๐-๑๓๙/๘๐-๘๙ มม.ปรอท จากเดิมที่จัดอยู่ในระดับ high-normal มาเป็นระดับ BP at risk เพื่อสร้างความตระหนักถึงสำคัญของความเสี่ยง ที่เพิ่มขึ้นในผู้ที่มีระดับความดันโลหิตอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวและ เพื่อจะได้หาทางลดความเสี่ยงลง มา

Isolated office hypertension หรือ white-coat hypertension หมายถึง การที่ผลการ ตรวจความดันโลหิตในสถานพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ความดันโลหิตสูง (ความดันโลหิตซิสโตลิก ตั้งแต่ ๑๔๐ มม.ปรอทขึ้นไป และ/หรือ ความดันโลหิตไดแอสโตลิกตั้งแต่ ๙๐ มม.ปรอทขึ้นไป) แต่ระดับความดันโลหิตจากการวัดนอกสถานพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ปกติ

Masked hypertension หมายถึง การที่ผลการตรวจความดันโลหิตในสถานพยาบาลอยู่ใน เกณฑ์ปกติ แต่ระดับความดันโลหิตจากการวัดนอกสถานพยาบาลอยู่ในเกณฑ์ความดันโลหิตสูง

Hypertensive crises เป็นภาวะของโรคที่ไม่ความรุนแรงอยู่หลายระดับที่ต่อเนื่องกันเริ่มตั้งแต่ความดันโลหิตสูงที่ควบคุมไม่ได้อยู่เป็นเวลานานต่อไปถึงความดันโลหิตสูงที่เริ่มไม่มีอาการต่าง ๆ และนำไปสู่ความดันโลหิตที่ขึ้นอย่างเฉียบพลันจนเกิดความเสียหายต่อ vital organs ที่จัดเป็น ภาวะ hypertensive emergency

ลักษณะของความต่อเนื่องเช่นนี้ทำให้การติดตามและการควบคุมความดันโลหิตให้มีความจำเป็น อย่างยิ่งเนื่องจากการควบคุมดังกล่าวจะช่วยป้องกันไม่ให้โรคความดันโลหิตสูงดำเนินไปสู่ ภาวะ hypertensive emergency ได้ และยังป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่อวัยวะสำคัญและ ป้องกันโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ ทางหัวใจและหลอดเลือดได้ อีกด้วย

คำแนะนำในการวินิจฉัยโรคความดันโลหิตสูง

- ควรวินิจฉัยว่าบุคคลเป็นโรคความดันโลหิตสูงเมื่อตรวจพบว่าความดันโลหิตที่วัดในสถานพยาบาล อยู่ใน เกณฑ์ของการวินิจฉัยความดันโลหิตสูงจากการเข้ามารับการตรวจมากกว่า ๑ ครั้งขึ้นไป
- ควรให้ความสำคัญกับการวัดความดันโลหิตในสถานพยาบาลตามมาตรฐาน เนื่องจากอาจเกิดข้อผิดพลาด ในการวินิจฉัยและนำไปสู่การรักษาที่ไม่จำเป็น
- แนะนำให้ใช้การวัดความดันโลหิตนอกสถานพยาบาล (HBPM) ควบคู่กัน หากเป็นไปได้ เนื่องจากมีความ ชุกของ white-coat hypertension และ masked hypertension ในประเทศไทย
- หากค่าความดันโลหิตจากการตรวจนอกสถานพยาบาลไม่สอดคล้องกับในสถานพยาบาล ควรใช้ค่า จากการวัดนอกสถานพยาบาลเป็นหลัก เนื่องจากมีความแม่นยำในการพยากรณ์โรคมากกว่า
- ในกรณีที่ไม่สามารถวัดความดันโลหิตนอกสถานพยาบาลได้ แต่มีประวัติความดันโลหิตสูงผิดปกติ ให้ ตรวจเข้า ในสถานพยาบาลตามมาตรฐาน หรือใช้ automated office blood pressure (AOBP) และหากพบว่าสูงก็ ควรวินิจฉัยว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงได้เลย

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

• หากพบความดันโลหิต 130-139/80-89 mmHg ในสถานพยาบาล และมี hypertension-mediated organ damage (HMOD) โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน หรือความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดสูง ควรวินิจฉัยว่ามีภาวะความดันโลหิตสูง แม้ว่าค่าความดันโลหิตนอกสถานพยาบาลจะปกติ

• หากพบค่าความดันโลหิตอยู่ในระดับ 3 (>180/110 mmHg) ระหว่างนอนโรงพยาบาล สามารถวินิจฉัยว่ามี ภาวะความดันโลหิตสูงได้เลย

• หากค่าความดันโลหิตระหว่างนอนรพ.สูงไม่มาก ควรนัดติดตามค่าความดันโลหิตหลังจากออกจากโรงพยาบาล ก่อนให้การวินิจฉัย

การจำแนกความรุนแรงของระดับความดันโลหิตตามระดับความดันโลหิตที่วัดได้สถานพยาบาลในบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

การวินิจฉัย	ค่าความดันโลหิต SBP(มม.ปรอท)		ค่าความดันโลหิต DBP (มม.ปรอท)
Optimal	น้อยกว่า 120	และ	น้อยกว่า 80
Normal	120-129	และ/หรือ	น้อยกว่า 80
BP at risk	130-139	และ/หรือ	85-89
Hypertension ระดับ 1	140-159	และ/หรือ	90-99
Hypertension ระดับ 2	160-179	และ/หรือ	100-109
Hypertension ระดับ 3	ตั้งแต่ 180 ขึ้นไป	และ/หรือ	ตั้งแต่ 110 ขึ้นไป
Isolated systolic hypertension (ISH)	ตั้งแต่ 140 ขึ้นไป	และ	น้อยกว่า 90
Isolated diastolic hypertension (IDH)	น้อยกว่า 140 ขึ้นไป	และ	ตั้งแต่ 90 ขึ้นไป

SBP = systolic blood pressure, DBP = diastolic blood pressure

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

ระดับความดันโลหิตที่ใช้วินิจฉัยโรคความดันโลหิตสูง จากการวัดความดันโลหิตด้วยวิธีต่างกัน

วิธีการวัดความดันโลหิต	ค่าความดัน systolic (mmHg)		ค่าความดัน diastolic (mmHg)
วัดความดันโลหิตที่สถานพยาบาล	ตั้งแต่ ๑๔๐ ขึ้นไป	และ/หรือ	ตั้งแต่ ๙๐ ขึ้นไป
HBPM	ตั้งแต่ ๑๓๕ ขึ้นไป	และ/หรือ	ตั้งแต่ ๘๕ ขึ้นไป
ABPM			
ความเฉลี่ยความดันตอนกลางวัน	ตั้งแต่ ๑๓๕ ขึ้นไป	และ/หรือ	ตั้งแต่ ๘๕ ขึ้นไป
ความเฉลี่ยความดันตอนกลางคืน	ตั้งแต่ ๑๒๐ ขึ้นไป	และ/หรือ	ตั้งแต่ ๗๐ ขึ้นไป
ความเฉลี่ยความดัน ๒๔ ชั่วโมง	ตั้งแต่ ๑๓๐ ขึ้นไป	และ/หรือ	ตั้งแต่ ๘๐ ขึ้นไป

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุม โรคความดันโลหิตสูงโดยการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมชีวิต รักษาโรคความดันโลหิตสูง

แพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมชีวิตแก่ผู้ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคความดันโลหิตสูง หรือเป็นโรคแล้วทุกราย

การลดน้ำหนักในผู้ที่มีน้ำหนักเกิน หรือเป็นโรคอ้วน	ควบคุมให้มีค่าดัชนีมวลกายตั้งแต่ ๑๘.๕ – ๒๒.๙ กก./ ตร.ม.
การปรับรูปแบบอาหาร	- รูปแบบอาหาร DASH (Dietary Approaches to Stop Hypertension หรือเน้นการรับประทานอาหารที่ไม่ผ่านกระบวนการแปรรูป แป้งและธัญ ชาติไม่ขัดสี ถั่วเปลือกแข็ง ผัก และผลไม้ เน้นโปรตีนที่มี ไขมันอิ่มตัวต่ำ - แนะนำให้บริโภคโซเดียมวันละไม่เกิน ๒ กรัม หรือ เข้มงวดขึ้นในปริมาณไม่ เกินวันละ ๑.๕ กรัม อาจช่วยลดความดันโลหิตได้ เพิ่มขึ้น
การออกกำลังกาย	ควรออกกำลังกายแบบแอโรบิก อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๕ วัน ระยะเวลาเฉลี่ย สัปดาห์ละ ๑๕๐ นาที และไม่ควรงดออกกำลังกาย ติดต่อกันเกิน ๒ วัน
การจำกัดหรืองดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์	ผู้ที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่แนะนำให้ดื่ม หรือ ถ้าดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์อยู่ ควรจำกัดปริมาณ กล่าวคือ ผู้หญิงไม่ เกิน ๑ ดื่มมาตรฐาน (standard drink) ต่อวัน และผู้ชาย ไม่เกิน ๒ ดื่ม มาตรฐานต่อวัน

การให้ยารักษาโรคความดันโลหิตสูง

การรักษาโรคความดันโลหิตสูงที่เป็นการรักษามาตรฐานมี ๒ วิธี คือ การปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต และการให้ยาลดความดันโลหิต ข้อมูลการศึกษาผลของการให้ยาลดความดันโลหิตแสดงให้เห็นว่าการลดความดันโลหิต systolic (systolic blood pressure, SBP) ลง ๑๐ มม.ปรอท หรือ การลดความดันโลหิต diastolic (diastolic blood pressure, DBP) ลง ๕ มม.ปรอท สามารถลด โรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดลงได้ร้อยละ ๒๐ ลดอัตราการเสียชีวิตจากทุกสาเหตุได้ร้อยละ ๑๕ ลดอัตราการเกิด stroke ร้อยละ ๓๕ ลดอัตราการเกิดโรคของหลอดเลือดหัวใจร้อยละ ๒๐ และ ลดอัตราการเกิดหัวใจล้มเหลวร้อยละ ๔๐ การลดความดันโลหิตยังสามารถส่งผลในการป้องกัน การเสื่อมการทำงานของไต ซึ่งจะเห็นผลได้ชัดเจนในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่เป็นโรคเบาหวาน หรือ โรคไตเรื้อรัง การเริ่มให้ยาลดความดันโลหิต

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

การเริ่มให้ยาลดความดันโลหิตในผู้ที่มีโรคความดันโลหิตสูงจะพิจารณาจากปัจจัยหลัก ๔ ประการได้แก่ ระดับความดันโลหิตเฉลี่ยที่วัดได้จากสถานพยาบาล ระดับความเสี่ยงที่จะเกิดโรค ทางระบบหัวใจและหลอดเลือดของแต่ละบุคคล โรคร่วมที่ปรากฏอยู่แล้วในบุคคลนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด และปัจจัยสุดท้ายคือ สภาพของการเกิด target organ damage (TOD) โดยให้พิจารณาปฏิบัติตามภาพที่ ๓ การเริ่มให้ยาลดความดันโลหิตแก่ผู้สูงอายุ (ระหว่าง ๖๕-๗๔ ปี) ให้พิจารณาเช่นเดียวกันกับ ผู้ที่อายุน้อยกว่า ๖๕ ปี แต่หากผู้ป่วยมีอายุตั้งแต่ ๘๐ ปีขึ้นไป ควรเริ่มให้ยาลดความดันโลหิตเมื่อมี SBP ตั้งแต่ ๑๖๐ มม.ปรอทขึ้นไป และ/หรือ DBP ตั้งแต่ ๙๐ มม.ปรอทขึ้นไป อย่างไรก็ตามถ้าหาก ผู้ป่วยมีความเสี่ยงสูงมากเนื่องจากเคยเป็นโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดอยู่แล้วไม่ว่าจะเคยเป็น coronary artery disease (CAD) stroke หรือ transient ischemic attack (TIA) และมีอายุตั้งแต่ ๘๐ ปีขึ้นไปก็อาจพิจารณาเริ่มให้ยาลดความดันโลหิตเมื่อมีค่า SBP ตั้งแต่ ๑๔๐ มม.ปรอท เป็นต้นไป ได้ โดยควรพิจารณาจากสภาพความแข็งแรงของผู้ป่วย ความสามารถในการทนต่อการรักษา โรค ร่วมอื่น ๆ และความพร้อมต่าง ๆ ในการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง

การเลือกใช้ยาเพื่อลดความดันโลหิต

ยาลดความดันโลหิตที่สำคัญ มีอยู่ ๕ กลุ่มหลัก คือ angiotensin converting enzyme inhibitors (ACEIs), angiotensin receptor blockers (ARBs), beta-blockers, calcium-channel blockers (CCBs) และยาขับปัสสาวะ (thiazides และยาขับปัสสาวะที่ใกล้เคียงกับ thiazides ได้แก่ chlorthalidone และ indapamide) การเลือกใช้ยาชนิดใดชนิดหนึ่งจาก ๕ กลุ่มนี้ จะให้ประสิทธิภาพในการลดความดันโลหิต และลดอัตราการเกิดโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดได้ใกล้เคียงกัน แม้จะมีความแตกต่างกัน บ้าง เช่น beta-blockers อาจป้องกันโรคหลอดเลือดสมองได้น้อยกว่ายาในกลุ่มอื่น ๆ และ CCBs อาจ ป้องกันภาวะหัวใจล้มเหลวได้ไม่ดีเท่ายาในกลุ่มอื่น เป็นต้น แต่ผลในการป้องกันโรคระบบหัวใจและ หลอดเลือดโดยรวมถือว่าไม่แตกต่างกัน ดังนั้นหากจะเลือกยาเริ่มต้นในการรักษาความดันโลหิตสูง เพียงชนิดเดียวก็สามารถเลือกจากยา กลุ่มใดก็ได้ ตามความเหมาะสม (คำแนะนำระดับ I, คุณภาพ หลักฐาน A) การเลือกให้ยาลดความดันโลหิตให้เหมาะสม ควรพิจารณาจากโรคร่วมต่าง ๆ ที่ผู้ป่วยมีอยู่ นอกเหนือจากโรคความดันโลหิตสูง และพิจารณาจากข้อห้ามต่าง ๆ ของการใช้ยาแต่ละชนิด

การรักษา white-coat hypertension ผู้ที่มี white-coat hypertension จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคเบาหวานชนิดที่ ๒ และเกิด ความดันโลหิตสูงแบบ sustained ในอนาคต ผู้ป่วยกลุ่มนี้ควรจะได้รับ การประเมินความเสี่ยงต่อ การเกิดโรคระบบหัวใจและหลอดเลือด ตลอดจนตรวจหา target organ damage อย่างละเอียด เป็นระยะ และควรได้รับการติดตามวัดความดันโลหิตทั้งที่บ้าน และที่สถานพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละครั้ง โดยระหว่างนี้ ควรให้คำแนะนำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดความเสี่ยงร่วมไปด้วย

แพทย์อาจพิจารณาให้ยาลดความดันโลหิตแก่ผู้ป่วย white-coat hypertension ในกรณี ที่พบว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบบหัวใจและหลอดเลือด ในระดับสูงหรือสูงมาก หรือตรวจ พบ target organ damage แต่ไม่ควรให้ยาลดความ ดันโลหิตแก่ผู้ป่วย white-coat hypertension ทุกราย

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย องค์การแพทย์

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

การวัดความดันโลหิตด้วยตนเองที่บ้าน

(home blood pressure measurement หรือ monitoring, HBPM)

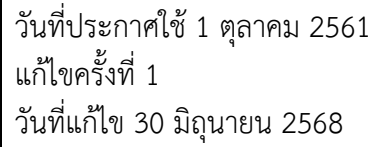
แนะนำให้ใช้ HBPM ในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงทุกรายที่ได้รับยาลดความดันโลหิต ยกเว้น ในผู้ที่ไม่สามารถวัดเองหรือไม่มีผู้ช่วยวัดที่บ้าน

- ควรใช้เครื่องวัดแบบ oscillometric ที่ต้นแขนที่ได้มาตรฐาน และหลีกเลี่ยงเครื่องวัดที่ ข้อมือหรือนิ้วมือ ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น ผู้ที่อ้วนมาก

- ในทางคลินิก ไม่แนะนำให้ใช้เครื่องวัดความดันแบบไร้ปลอกแขน เนื่องจากยังไม่มีมาตรฐานแน่ชัด

การเตรียมตัวก่อนวัดความดัน

๖.บันทึกคุณภาพ(ถ้ามี)

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย หอผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

โรงพยาบาลบ่อพลอย
หน่วย หอผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล

วันที่ประกาศใช้ 1 ตุลาคม 2561
แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่แก้ไข 30 มิถุนายน 2568

